

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา นับได้ว่าเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้บรรลุผลในการโน้มนำสังคมไปสู่แนวทางที่พึงประสงค์ได้อย่างแท้จริง (ประยูร ศรีประสาธน์, 2521 : 70) ในทางปฏิบัติแล้ว การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรโดยตรง

ในการที่จะบรรลุความสำเร็จทางการศึกษา จะต้องมีความมุ่งหมายของการศึกษาที่แน่นอน ความมุ่งหมายของการศึกษาจะเป็นเครื่องมือในการประเมินผลได้อย่างหนึ่งว่าการศึกษาที่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว และเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะนำการศึกษาให้ดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายได้ก็คือหลักสูตรนั่นเอง

หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ได้กำหนดหลักการ จุดหมาย โครงสร้างและเนื้อหา การดำเนินการใช้หลักสูตรที่ผ่านมาได้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง พบปัญหาต่าง ๆ เช่น หลักการและจุดหมายของหลักสูตรเป็นอุดมคติยากเกินไป ครูไม่สามารถแปลงให้เป็นการปฏิบัติจริงได้ (สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุโขทัย, 2527) ส่วนทางด้านเอกสารประกอบหลักสูตร พบว่า การจัดส่งเอกสารประกอบหลักสูตรถึงโรงเรียนไม่ทันกับการใช้ จำนวนที่จัดส่งมีไม่เพียงพอ เนื้อหากิจกรรมในแผนการสอน คู่มือครูไม่ชัดเจน และซับซ้อนยากแก่การปฏิบัติจริง ปัญหาที่เกิดจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตรไม่ได้ทำหน้าที่บริการการใช้หลักสูตรแก่ครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวัดและประเมินผลและปัญหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูพบว่าครูไม่ได้เริ่มต้นที่หลักสูตรแม่บทก่อน เพราะทำความเข้าใจยาก จึงไปศึกษาที่แผนการสอน คู่มือครู เมื่อไม่เข้าใจบางตอนก็ไม่สามารถจะขอคำแนะนำจากผู้อื่นได้และครูมีภารกิจอื่น มีชั่วโมงสอนมาก จึงไม่สามารถเตรียมการสอนได้ครบทุกครั้งที่ทำการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังยึดตัวครูเป็นศูนย์กลาง และกิจกรรมที่จัดให้นักเรียนขาดการฝึกฝนเรื่องการทำงานกลุ่ม (สุมน อมรวิวัฒน์ และ สมพงษ์ จิตระดับ, 2531)

กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ให้สอดคล้องกับสภาพสังคม ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เป็นหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) โดยมีจุดเน้น คือ ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ให้รู้จักปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จัดการศึกษาให้ทันความก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สามารถพัฒนาแรงงานที่มีคุณภาพ ตลอดทั้งพัฒนาคุณภาพเด็กทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ เป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมให้ประเทศพัฒนาไปสู่ประเทศอุตสาหกรรม และเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรมากขึ้น ส่งเสริมให้คนมีความรู้ความสามารถทางวิชาการ คือ รู้และทำได้ตลอดทั้งได้พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรในบางส่วนที่ยังบกพร่องอยู่ให้สมบูรณ์ เช่น คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2534) และมีความมุ่งหวังให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ทำงานอย่างมีระบบ และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้พร้อมที่จะทำประโยชน์กับสังคม ตามบทบาทหน้าที่ของตน และให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ คือ การพัฒนาคน การพัฒนาอาชีพ และการพัฒนาสังคม อันจะส่งผลให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา และมีค่านิยมที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2534) ส่วนหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษาฉบับปรับปรุงไม่ได้เปลี่ยนแปลง แต่ปรับปรุงเพื่อให้ชัดเจนในการปฏิบัติอย่างยิ่ง กล่าวคือ หลักการของหลักสูตรได้เพิ่มเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชน และจุดหมายของหลักสูตรได้ลดและปรับกระชับให้ชัดเจน เน้นแนวทางปฏิบัติจากเดิม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ย่อย 31 ข้อ เหลือ 8 ข้อ

โครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) คือ กลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มงานพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ โดยเฉพาะกลุ่มประสบการณ์พิเศษได้มีการปรับให้โรงเรียนมีโอกาสจัดกิจกรรมได้กว้างขวางยิ่งขึ้น คือ สามารถจัดกิจกรรมได้ตามความสนใจของผู้เรียนและไม่นำผลมาเป็นเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนแต่เป็นการวัด และประเมินผลเพื่อดูความก้าวหน้าจากการทำกิจกรรม (กรมวิชาการ, 2534)

จะเห็นว่าหลักสูตรประถมศึกษา ได้มีการพัฒนาปรับปรุงมาโดยลำดับ แต่ก็ยังประสบปัญหามากมาย และปัญหาส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในส่วนของขั้นตอนการนำไปใช้ (กรมวิชาการ, 2527) และการนำไปใช้ให้บรรลุผล ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการบริหารหลักสูตร กระบวนการนิเทศ และกระบวนการสอน เป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่ง

โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ได้เริ่มนำหลักสูตรประถมศึกษามาใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2534 ผู้วิจัยจึงมีแนวความคิดที่จะศึกษาวิจัยถึงสภาพและปัญหา หลังจากการนำหลักสูตรนี้มาใช้ โดยเน้นในด้าน

การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน แต่เนื่องจากการนำหลักสูตรฉบับปรับปรุงใหม่นี้มาใช้ จำเป็นที่จะต้องเริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปตามลำดับปีการศึกษา ดังนั้น ในปีการศึกษา 2537 ซึ่งเป็นปีที่ทำการวิจัย หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้นำมาใช้ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 3 ซึ่งมีความพร้อมกว่าเท่านั้น

กรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็นเมืองหลวงของประเทศ มีการจัดการศึกษาส่วนท้องถิ่นในระดับประถมศึกษา ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียน 427 โรงเรียน ในเขตพื้นที่ 36 เขต และมีข้อจำกัดในเรื่องของการจัดการศึกษาดังนี้

1. ระบบการบริหารงานซ้ำซ้อน โดยหน่วยงานรัฐบาลซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการรับแจ้ง และส่งเด็กเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากอำนาจตาม มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 กำหนดให้อำนาจการรับแจ้งเด็กเข้าเรียนเป็นของคณะกรรมการการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นส่วนที่ไม่มีความพร้อมที่จะดำเนินการ ส่วนกรุงเทพมหานครซึ่งมีความพร้อมในทุกด้านได้รับมอบหมายให้ศึกษาธิการเขตเป็นผู้รับแจ้ง และดำเนินการส่งเด็กเข้าเรียนเฉพาะในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครเท่านั้น ทำให้ยังมีเด็กตกสำรวจ อาจเป็นช่องว่างให้เด็กไม่ได้เข้าเรียน

2. สภาพภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร เป็นจังหวัดที่มีประชากรหนาแน่นที่สุด ซึ่งประกอบด้วยประชาชนหลายอาชีพและมีฐานะแตกต่างกัน ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทั้งในสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ส่งผลให้การจัดการศึกษาเกิดช่องว่างระหว่างบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ก่อให้เกิดปัญหา เช่น ในการรับเด็ก ไม่สามารถที่จะคัดเลือกเด็กเข้าเรียนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ เหมือนกับโรงเรียนสังกัดอื่นๆ โดยจะต้องรับเด็กที่เหลือจากสังกัดอื่นๆ ซึ่งส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี และเป็นเด็กที่ขาดความพร้อมทางการเรียน ทำให้จัดการเรียนการสอนค่อนข้างยากลำบาก เพราะจะต้องให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือควบคู่ไปด้วย (กองวิชาการ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2533) และสถานที่ตั้งของโรงเรียนส่วนมากอาศัยที่ดินของวัด หรือศาสนสถานอื่นๆ ทำให้ไม่สามารถขยายพื้นที่บริเวณโรงเรียนออกได้ เมื่อเทียบกับปริมาณนักเรียน จึงทำให้ขนาดห้องเรียนละจำนวนนักเรียนไม่ได้เป็นไปตามมาตรฐาน จึงไม่เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดที่นั่งเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน และปัญหาการอพยพย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยของพลเมือง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจำนวนนักเรียนแต่ละโรงเรียน ทำให้การใช้สถานที่อาคารเรียนได้รับความกระทบกระเทือน โดยโรงเรียนในเขตชั้นใน มีจำนวนนักเรียนลดลง ก่อให้เกิดสภาพการเหลือใช้ในด้านอาคารเรียน และโรงเรียนในเขตชั้นนอกบางแห่งเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดสภาพการขาดแคลนอาคารเรียน และขนาดของโรงเรียนภายใน

ในเขต และระหว่างเขตมีความแตกต่างกันมาก ทำให้ความหนาแน่นของนักเรียนในบางพื้นที่ไม่เหมาะสมกับขนาดของโรงเรียน ประกอบกับที่ตั้งของโรงเรียนในบางพื้นที่เป็นที่น้ำท่วมขัง ทำให้การเดินทางไม่ค่อยสะดวก ในบางฤดูกาลและบางโรงเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เช่น ตั้งอยู่ใกล้บ่อนการพนัน แหล่งโสเภณี ฯลฯ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลให้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีภาพลักษณ์เป็นโรงเรียนระดับต่ำกว่าโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ (สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร , 2530)

3 คุณภาพการจัดการเรียนการสอนพบปัญหาการซ้ำชั้นของนักเรียนที่อัตราค่อนข้างสูงกว่าสังกัดอื่น โดยในปีสุดท้ายของแผนฯ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2534) มีเป้าหมายให้เหลือน้อยละ 6 แต่จากสถิติตั้งแต่ปี 2530, 2531, 2532 และ 2534 มีอัตราการซ้ำชั้นร้อยละ 8.01, 8.37, 7.83 และ 7.86 ตามลำดับ (กองวิชาการ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2533) และอัตราการซ้ำชั้นของนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในปีการศึกษา 2533 เฉลี่ยร้อยละ 16.92, 7.58, 5.54, 5.73, 7.41 และ 4.11 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับทุกชั้นแล้ว อัตราการซ้ำชั้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะมีมากที่สุดถึงร้อยละ 16.92 และรองลงไปคือชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 7.58 (กองวิชาการ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2534) และจากการรายงานผลการประเมินความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในปีการศึกษา 2534 และปีการศึกษาต่อ ๆ มา ก็ยังมีแนวโน้มของสถิติการตกซ้ำชั้นไม่ต่างกันมากนัก และนับวันปัญหาของกรุงเทพมหานครก็จะมีเพิ่มมากขึ้น เพราะกรุงเทพมหานครมีฐานะเป็นเมืองหลวงของประเทศ ความเจริญด้านวัตถุต่างหลั่งไหลเข้ามาที่กรุงเทพมหานครก่อนที่อื่น ประชากรหนาแน่นขึ้น ชาวต่างจังหวัดเข้ามาหางานทำมีที่อยู่เลื่อนลอยไม่เป็นหลักแหล่ง การจัดการศึกษาต้องรองรับปัญหาในแต่ละท้องถิ่นในทุกเรื่อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรเพื่อให้ทราบข้อมูลในการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ซึ่งจะทำให้การปรับปรุงแก้ไขในการจัดการศึกษาได้ประโยชน์สูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในด้านการบริหารหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 427 โรงเรียน

2. การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรทางด้านการบริหารหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการบริหารหลักสูตร ได้แก่ การจัดครูเข้าสอน การจัดตารางสอน การจัดงบประมาณเพื่อการเรียนการสอน การจัดแนะแนวการจัดกิจกรรมนักเรียนและการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร

ด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การเตรียมการสอนกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การเข้าไปสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะต้องไม่กระทบกระเทือนการเรียนการสอน การเรียนการสอนยังดำเนินไปตามปกติ เพราะผู้สังเกตจะไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ข้อมูลที่ได้ เป็นข้อมูลจากสภาพความเป็นจริง ไม่ได้เกิดจากความเข้าใจ หรือความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่าง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สภาพการใช้หลักสูตร หมายถึง สภาพการดำเนินงานที่ผู้บริหารและครูนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งแบ่งออกเป็นด้านการบริหารหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน

ปัญหาการใช้หลักสูตร หมายถึง อุปสรรคหรือสภาพที่ไม่เอื้อในการดำเนินงานของผู้บริหารและครู ในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งแบ่งออกเป็นด้านการบริหารหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน

การบริหารหลักสูตร หมายถึง การจัดการ ควบคุม ดูแลให้การใช้หลักสูตรของบุคลากรภายในโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพในด้านการจัดครูเข้าสอน การจัดตารางสอน การจัดงบประมาณเพื่อการเรียนการสอน การจัดแนะแนว การจัดกิจกรรมนักเรียน และการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ประสบการณ์เรียนรู้ที่ครูจัดให้ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งเป็นการเตรียมการเรียนการสอนกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ

การสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน หมายถึง ประสพการณ์เรียนรู้ที่ครูจัดให้ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งเป็นการเตรียมการเรียนการสอนกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ที่เขียนขึ้นในรูปของเอกสาร ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมาย หลักการโครงสร้าง เนื้อหาสาระ ประสพการณ์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ครู หมายถึง ครูที่สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ในปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาหนังสือ เอกสาร และผลงานการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ประชากร และตัวอย่างประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 427 คน และครูที่สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 3,596 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2537 จาก 36 เขต จำนวน 427 โรงเรียน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นพวกหรือแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 620 คน
3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต ตามขอบข่ายเนื้อหาที่กำหนด นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ต่อจากนั้นนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำเครื่องมือมาทำการปรับปรุงแก้ไขให้เป็นเครื่องมือที่สมบูรณ์
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
5. วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้ประกอบการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ครู ในการบริหารงาน วิชาการและการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
2. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสำนักการศึกษา ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพครู และจัดฝึกอบรมครูในการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย